

Література:

1. Гринько Т В., Гвініашвілі Т З., Романова Л. П. Науково-методичний підхід до формування механізму управління розвитком інноваційного потенціалу підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 4. С. 30-38.
2. Шаповалова А. О. Розвиток інноваційної діяльності малих та середніх підприємств: дис....доктора філософії: 051. Харків, 2022. 278 с.
3. Гринько Т В., Гвініашвілі Т З., Морока Д. М. Особливості та пріоритети інноваційного розвитку підприємницьких структур в сучасних мінливих умовах. *Економічний простір*. 2021. № 175. С. 52-58.

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

*Хоменко Н. В., аспірант
Національний транспортний університет*

Українські підприємства, які третій рік здійснюють свою господарську діяльність в умовах військового стану через повномасштабне вторгнення РФ, змушені долати багато проблем – значне скорочення кількості споживачів та платоспроможного попиту, втрата приміщень та обладнання через ракетні удари, погіршення логістичних ланцюгів, втрата прибутку тощо. Однією з найбільших проблем є недостатність фінансових ресурсів для функціонування та розвитку, а також втрата інвестиційної привабливості для їх залучення. Тому вітчизняні підприємства автомобільного транспорту, які потребують оновлення автопарку, модернізації основних засобів, змушені шукати шляхи інноваційного розвитку, які не потребують значних фінансових вкладень, адже впровадження інновацій – одна з умов їх подальшого розвитку та конкурентоспроможності.

В умовах воєнного стану українські підприємства автомобільного транспорту компаній змушені адаптувати свою роботу до нових реалій, забезпечуючи безпеку працівників та клієнтів, оптимізацію витрат та збереження персоналу, що є вкрай непростим завданням. Більше того, «військові дії на території України значно посилили процеси деградації інноваційних екосистем» [1, с. 66]. Зокрема, у цих умовах постає нагальна потреба в інноваційному розвитку, що дозволило б підприємствам підвищити ефективність використання ресурсів, адаптуватися до мінливих ринкових та політичних умов, оптимізувати процеси та покращити управлінську діяльність. Інноваційні підходи до управління підприємствами, запровадження сучасних технологій та маркетингових рішень покликані значно підвищити конкурентоспроможність підприємств, дозволяючи їм працювати продуктивніше навіть в умовах обмежених фінансових ресурсів. Однак впровадження таких рішень часто вимагає додаткового фінансування, якого наразі підприємствам бракує через зниження загального економічного потенціалу країни, спричиненого війною.

В умовах обмежених фінансових ресурсів українські підприємства автомобільного транспорту можуть зосередитися на наступних інноваційних напрямках, що не потребують значного капіталовкладення, але дозволяють підвищити ефективність і конкурентоспроможність:

1. Використання безкоштовного або недорогого програмного забезпечення для управління логістикою. Наприклад, доступні безкоштовні або недорогі мобільні додатки для моніторингу руху транспорту, що допомагають ефективніше планувати маршрути, скорочувати витрати на паливо і підвищувати безпеку перевезень.

2. Оптимізація роботи та раціоналізація використання ресурсів за рахунок раціоналізації внутрішніх процесів, таких як зменшення простоїв, використання лише необхідних транспортних засобів та оптимізація робочого графіка персоналу.

3. Запровадження методів економії палива та навчання водіїв еко-драйву, який дозволяє значно скоротити витрати на паливо, що є суттєвою статтею витрат для транспортних компаній. Навчання водіїв принципам економного водіння, таким як плавний розгін, підтримка стабільної швидкості та мінімізація роботи на холостих обертах, здатне суттєво знизити споживання палива і, відповідно, зменшити витрати без значних інвестицій.

4. Використання моделей спільного доступу до ресурсів, партнерство з іншими підприємствами для спільного використання транспорту, складів або іншого обладнання, що дасть можливість зменшити витрати на їх утримання і використання. Такі моделі співпраці дозволяють оптимізувати витрати на транспорт та логістику, зберігаючи гнучкість і зменшуючи фінансовий тиск на підприємство.

5. Автоматизація документообігу та цифровізація адміністративних процесів, використання безкоштовних або недорогих рішень для цифровізації документообігу, наприклад, Google Workspace чи інші платформи, що дозволить скоротити час на управлінські завдання та мінімізувати паперові витрати. Цифрові рішення також підвищують ефективність роботи, забезпечуючи швидку передачу даних, легкий доступ до інформації та спрощення адміністративних процесів.

Ці напрями інноваційного розвитку не потребують значних фінансових вкладень, але допомагають підвищити операційну ефективність, скоротити витрати та підтримувати гнучкість українських підприємств автомобільного транспорту, що є критично важливим в умовах воєнного стану та обмежених ресурсів. При цьому «успішні підприємства стратегічно підходять до планування інвестицій, враховуючи фінансові можливості та перспективи розвитку» [2].

Таким чином, інноваційний розвиток українських транспортних компаній – це необхідна, але складна для реалізації перспектива. Пошук шляхів та інструментів для залучення додаткових ресурсів, застосування нових технологій та управлінських рішень у складних умовах воєнного часу є не лише способом виживання для підприємств, але й ключем до їх довгострокового розвитку та адаптації до нових економічних і соціальних реалій.

Згідно проведеного дослідження зазначено, що українські підприємства автомобільного транспорту потребують впровадження інновацій в свою діяльність, що дасть їм змогу розвиватись та підвищувати конкурентоспроможність. Проте вони обмежені у фінансових ресурсах, що спричинене, в першу чергу, військовою агресією РФ та погіршенням ринкової кон'юнктури. Тому керівники таких підприємств повинні впроваджувати ті інновації, які не потребують значного фінансування, що дасть змогу поступово розвиватись та функціонувати у складних умовах.

Література:

1. Белялов Т. Інноваційний розвиток підприємництва в умовах війни та в післявоєнний період. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації»: тези доповідей, м. Київ, 7 жовтня 2022 року. Київ : КНУТД, 2022. С. 66-67.

2. Михайлик О.М., Бірак Є.В. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 58. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3350/3277> (дата звернення: 08.11.2024).

ОСНОВНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ І МАСШТАБУВАННЯ БІЗНЕСУ НА ОСНОВІ ДАНИХ

*Червякова Т.І., канд. техн. наук, доцент
Національний транспортний університет*

Розвиток технологій і широке впровадження ШІ та аналітики зробили монетизацію даних значно реальнішою сьогодні. Так, чотири технологічні зміни дозволили компаніям створювати нові продукти на основі даних швидше і дешевше, ніж будь-коли раніше:

- Підвищення ефективності управління даними. Завдяки вдосконаленню інструментів і технологій компанії можуть обробляти, керувати, отримувати доступ і повторно використовувати дані в режимі реального часу на різних платформах. Ця ефективність є вирішальною для створення масштабованого та стійкого бізнесу на основі даних.

- Генеративний ШІ. Ще кілька років тому конвертація неструктурованих даних, таких як текст, зображення та відео, у стандартизовану форму була занадто дорогою для більшості компаній. Генеративний ШІ зробив структурування таких даних більш економічно вигідним, що розширило можливості їх використання.

- Зростаючий доступ до даних з реального світу. Прискорення впровадження Інтернету речей (IoT) зменшило витрати та бар'єри на впровадження сенсорних технологій і збір даних. Завдяки цьому компанії можуть швидше й дешевше збирати дані з реального світу та використовувати їх у ширшому спектрі застосувань.